

Strafpåstanden i sager om brugstyveri

1. Indledning

Ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og færdselsloven er der i straffelovens § 293 a indsat en ny bestemmelse om brugstyveri af motorkøretøjer.

Bestemmelsen medfører en skærpelse af straffen for sådanne brugstyverier.

§ 293 a trådte i kraft den 8. juni 2002 og har virkning for overtrædelser, der begås efter ikrafttrædelsen.

På den baggrund fastsættes følgende retningslinier om strafpåstanden i sager om brugstyveri af motorkøretøjer (pkt. 2) og brugstyveri af cykler og knallerter (pkt. 3).

2. Strafpåstanden i sager om brugstyveri af biler og motorcykler (§ 293 a)

2.1. Forarbejderne til straffelovens § 293 a

Bestemmelsen i straffelovens § 293 a vedrører brugstyveri af motorkøretøjer, jf. færdselslovens § 2, nr. 13. Omfattet af bestemmelsen er således biler, jf. færdselslovens § 2, nr. 2, og motorcykler, jf. færdselslovens § 2, nr. 11.

Strafferammen i bestemmelsen er bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Under skærpende omstændigheder, herunder navnlig i gentagelsestilfælde, kan straffen stige til fængsel i 4 år.

Af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.3. fremgår bl.a. følgende om straffen for overtrædelse af § 293 a:

”Med den foreslåede nye bestemmelse i § 293 a i straffeloven forudsættes det, at der i retspraksis sker en generel forhøjelse af strafudmålingsniveauet, således at der i normale førstegangstilfælde, hvor der efter gældende domspraksis i de fleste tilfælde idømmes en bøde for biltyveri, i stedet som udgangspunkt fastsættes en kortere, ubetinget straf på 14 dages fængsel. Dommen kan, navnlig for personer under 18 år, gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste.

Hvis der er tale om brugstyveri af adskillige biler, bør der normalt fastsættes en højere straf end det angivne udgangspunkt. For personer over 18 år forudsættes det således, at der i disse tilfælde normalt fastsættes en straf på 20 dages ubetinget fængsel.

Ved pådømmelse af spiritus- eller promillekørsel i en brugsstjålet bil skal der efter straffelovens § 88 udmåles en fællesstraf for overtrædelse af straffelovens § 293 a og færdselslovens § 117, stk. 4.”

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslaget, at der ikke er fundet grundlag for - ved en fravigelse af bestemmelse i straffelovens § 81, stk. 1 - at fastsætte mulighed for i gentagelsestilfælde at kunne idømme en person under 18 år mere end 1 år og 6 måneders fængsel for brugstyveri af biler, bl.a. fordi der ved mere omfattende brugstyverier begået af en person under 18 år vil være mulighed for at idømme en ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a.

I pkt. 1.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår det i øvrigt, at fastsættelse af straffen fortsat vil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og at de angivne strafniveauer vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Udgangspunktet for anklagemyndighedens strafpåstand i sager om brugstyveri af biler og motorcykler kan herefter sammenfattes således:

2.2. Under 18 år på gerningstidspunktet

1. gang

14 dages fængsel
som udgangspunkt betinget
med vilkår om samfundstjeneste

Der er ikke i lovforslagets bemærkninger retningslinier om straffen for et enkelt eller nogle få brugstyverier, hvor der foreligger gentagelse. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at sådanne tilfælde som udgangspunkt bør medføre en kort ubetinget frihedsstraf, i hvert fald hvis der tidligere er idømt to betingede domme med vilkår om samfundstjeneste..

Foreligger der mere omfattende brugstyverier af biler/motorcykler begået af personer under 18 år, kan der eventuelt blive tale om at idømme ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a.

Ændringen indebærer i øvrigt, at brugstyveri af bil eller motorcykel som udgangspunkt ikke længere kan afgøres med tiltalefrafald, herunder med vilkår om ungdomskontrakt.

Skønnes sagen at kunne afgøres med en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, skal der tilvejebringes en personundersøgelse.

Ved fastsættelsen af det antal samfundstjenestetimer, der skal knyttes til en betinget dom, kan der eventuelt tages udgangspunkt i de retningslinier, der gælder ved betinget dom med vilkår om samfundstjeneste ved spiritus- og promillekørsel, dvs. samfundstjeneste i 30 timer ved 10-14 dages fængsel og samfundstjeneste i 40 timer ved 20-30 dages fængsel.

2.3. Over 18 år på gerningstidspunktet

1. gang

14 dages fængsel

Ifølge lovforslagets bemærkninger bør straffen som udgangspunkt fastsættes som en ubetinget straf, men det er ikke udelukket, at der kan anvendes betinget dom med vilkår om samfundstjeneste.

Hvis der er tale om brugstyveri af adskillige biler/motorcykler, bør der nedlægges påstand om en straf på 20 dages ubetinget fængsel.

Ifølge § 293 a, 2. pkt., kan straffen under skærpende omstændigheder, herunder navnlig i gentagelsestilfælde, stige til fængsel i 4 år. Der er ikke i lovforslagets bemærkninger nærmere retningslinier om straffen for et enkelt eller nogle få brugsty-

verier, hvor der foreligger gentagelse. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at sådanne tilfælde som udgangspunkt bør medføre en ubetinget frihedsstraf i niveauet 14-20 dages fængsel.

Skønnes sagen at kunne afgøres med en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, skal der tilvejebringes en personundersøgelse. Om antallet af samfundstjenestetimer henvises til pkt. 2.2.

2.4. Sager, hvor tiltalen omfatter både brugstyveri og andre overtrædelser

De ovenstående retningslinier gælder for sager, der alene vedrører brugstyveri. Er der rejst tiltale også for andre overtrædelser, skal straffen naturligvis fastsættes i lyset heraf.

Med hensyn spiritus- og promillekørsel i brugsstjålet køretøj henvises til det under pkt. 2.1. anførte i lovforslagets bemærkninger, hvorefter der skal udmåles en fællesstraf. Endvidere henvises til Rigsadvokatmeddelelse 4/2000, afsnit 3.9., hvorefter betinget dom for spiritus- og promillekørsel som udgangspunkt ikke kan anvendes, hvis kørslen er foregået i et brugsstjålet køretøj.

Er der i forbindelse med kørslen i et brugsstjålet køretøj, der medfører frihedsstraf, i øvrigt sket overtrædelser af færdselsloven, henvises til bestemmelserne i færdselslovens § 118 a, stk. 4 - 5, der er nærmere omtalt i Rigsadvokatmeddelelse 4/2000, afsnit 2.3.

Endvidere henvises til Rigsadvokatmeddelelse 4/2000, afsnit 3.17., hvorefter der som udgangspunkt ikke bør idømmes samfundstjeneste ved kørsel i frakendelsestiden i et brugsstjålet køretøj og ved særlig hensynsløs kørsel efter færdselslovens § 118, stk. 4.

3. Strafpåstanden i sager om brugstyveri af cykler og knallerter (§ 293)

Det ovennævnte lovforslag indebærer ikke ændringer med hensyn til straffene for brugstyveri af cykler og knallerter, herunder registreringspligtige knallerter. Der nedlægges således fortsat i disse sager påstand efter følgende retningslinier, der svarer til de hidtidige:

Under 18 år på gerningstidspunktet

	<u>1. gang</u>	<u>2. gang</u>
Cykler	500 kr.	750–800 kr.
Knallerter	750-800 kr.	1.000 kr.

Disse retningslinier anses passende for en gerningsmand, der er uden egentlig lønindtægt m.v., og skal derfor ikke nedsættes yderligere som følge af lav eller manglende indkomst. Der skal heller ikke påstås højere bøde som følge af særlig høj indtægt.

Om muligheden for at anvende tiltalefrafald, herunder med vilkår om ungdomskontrakt, henvises til rigsadvokatmeddelelsen om behandlingen af sager mod unge lovovertrædere.

Over 18 år på gerningstidspunktet

	<u>1. gang</u>	<u>2. gang</u>
Cykler	1.000 kr.	1.500 kr.
Knallerter	1.500 kr.	2.500 kr.

For personer med særlig lav indkomst, herunder studerende, kontanthjælpsmodtagere og folkepensionister, fastsættes bødestraffen normalt til halvdelen. For andre med dårlig betalingsevne, som f.eks. efterlønsmodtagere og førtidspensionister, kan bøden nedsættes til 2/3 af normaltaksten.

4. Ophævelse af tidligere udsendte retningslinier

I Rigsadvokatens vejledning om bødetakster i politisager ophæves afsnit 4.3. om brugstyveri, idet retningslinierne dog skal anvendes i sager om brugstyveri af motor-køretøjer, der er begået før ikrafttrædelsen den 8. juni 2002 af straffelovens § 293 a.

Henning Fode